

باغشهر در شهریار

تألف

علیرضا محمدی

مژگان وقاری

حسن حسینی امینی

انتشارات آثار معاصر

تهران ۱۳۹۴

سرشناسه	محمّدی، علیرضا، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	باغشهر در شهریار/ تألیف علیرضا محمدی، مزگان وقاری، حسن حسینی‌امینی.
مشخصات نشر	تهران: آثار معاصر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۵۴ ص.: جدول.
شابک	۱۰۰۰۰۰ ریال 1-10-7050-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	فیبا :
یادداشت	کناسامه.
موضوع	باغ‌شهرها -- ایران -- شهریار (تهران)
موضوع	شهرسازی -- عوامل اقلیمی
موضوع	معماری -- عوامل اقلیمی
موضوع	کتابخانه‌های شهری - ایران
شناسه افروده	سنگ، سیم، حسن، ۱۳۵۸-
شناسه افروده	وقاری، مزگان، ۱۳۴۹ -
رده بندی کنگره	ش/۹۳۲۲۱۶۵:م۱
رده بندی دیویی	۷۴۰۹۵۵/۳۰۷:
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۰۷۴۰۷:

عنوان کتاب: باغشهر در شهریار

تألیف

علیرضا محمدی مزگان وقاری حسن حسینی‌امینی

ناشر: آثار معاصر

چاپ و صحافی: دانشگاه خوارزمی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۵۰-۱۰-۱

۱- مرکز فروش و بخش: خیابان طالقانی شرقی بین بهار و شریعتی - جنب بانک سیه - پلاک ۵۲

Email: ampir@gmail.com

تلفن: ۷۷۵۰۳۴۲۴

۲- فروشگاه: تهران، میدان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، فروشگاه کتاب پرهام و پیام تلفن: ۶۶۹۵۸۹۶۶

پیشگفتار

امروزه شهرها از دو نماد جغرافیایی (محیط طبیعی و محیط مصنوع) بهره‌مند هستند . بشر امروزه در پی فعالیت های روزانه و در تکاپو برای گذران زندگی روزمره و معاش خود و در جهت احداث مسکن، چه به عنوان سرپناه و چه به منظور سرمایه گذاری ، مستمراً این دو نماد را به شکل می دهد و محیط زیست شهری جدیدی را می سازد . در این فرآیند فضاهای سبز، معادلات جنگل ها تبدیل به آسمان خراش ها و شهرک های مسکونی می شوند . شهرنشینان امروز با احساس خلأی عمیق از دستیابی به طبیعت ، خود را به دور از آسایش و آرامش راسخ می بینند .

منابع طبیعی ، کشاورزی ، باغات ، برآمدهن شهرها ، بشر شهرگرا را به سوی خود می خواند تا از فشارهای زندگی شهری بکاهد و روح انسانی را دوباره زنده کند اما گسترش فیزیکی شهرها منجر به از بین رفتن محیط های طبیعی پیرامونی و زمین های زراعی شده است . در این میان طرح " باغ ویلا" از دید مدیران شهری بخشی از تلاش برای پایدار ساختن فضای سبز شهرها و یکی از راه حل هایی است که برای حل مشکلات محیط زیست شهری در نظر گرفته شده است . در این رساله پس از مطالعه بررسی از وضع موجود شهریار در نهایت به ابعاد منفی و مثبت این طرح پرداخته ایم و مفیدت آمیز بودن و یا نبودن این طرح را آشکار نموده ایم .

فصل اول : کلیات

۱۹	مقدمه
۲۲	اهداف کلی و خرد
۲۲	تعاریف

فصل دوم : مبانی نظری

۲۵	تعاریف شهر
۲۶	قلمروهای جغرافیای شهری
۲۷	سیستم (نظام شهری)
۲۸	شهرنشینی در ایران
۲۹	ویژگی های نظام شهری ایران
	نظریات طراحی و رشد و توسعه شهری
۳۱	نظریه باغشهر
۳۲	نظریه ساخت عمومی شهر ها
۳۳	نظریات فضای سبز و طراحی شهری
۳۴	نظریه رانت ریکاردو
۳۵	نظریه توسعه پایدار
۳۵	نظریه توسعه پایدار شهری

خلاصه ای از تاریخچه باغسازی و ویلا سازی در جهان و ایران

- باغ سازی در بین النهرین ۳۷
- باغ سازی در مصر ۳۷
- یونان (از قرن پنجم تا چهارم پیش از میلاد) ۳۸
- روم (از اواخر قرن چهارم ق.م تا قرن پنجم م) ۳۸
- توسعه باغسازی در فرهنگ وسطی ۳۹
- دوران انسانگرایی ۳۹
- دوره باروک ۴۰
- عصر روشنفکری ۴۰
- باغسازی در ایران ۴۱
- تاریخچه ویلا سازی ۴۱
- جمع بندی و نتیجه گیری از مبانی نظری ۴۳

فصل سوم : مطالعه جغرافیای طبیعی و انسانی شهریار

(۱) جغرافیای طبیعی

- ۱-۱) زمین شناسی ۴۷
- ۱-۱-۱) ساختمان زمین شناسی ۴۸
- ۱-۱-۲) گسله های مهم منطقه ۵۰
- ۲-۱) ژئومورفولوژی ۵۱
- ۱-۲-۱) توپوگرافی و ارتفاع متوسط منطقه ۵۱

۵۴.....	۳-۱) خاک شناسی.....
۵۴.....	۱-۳-۱) رژیم های حرارتی و رطوبتی خاکهای منطقه.....
۵۴.....	۲-۳-۱) رژیم حرارتی خاک شهریار.....
۵۵.....	۳-۳-۱) طبقه بندی خاک های منطقه شهریار.....
۵۶.....	۴-۱) اقلیم منطقه.....
۵۷.....	۱-۴-۱) دما.....
۵۸.....	۲-۴-۱) رطوبت.....
۵۹.....	۳-۴-۱) پراکندگی بارش.....
۶۰.....	نوع اقلیم شهریار.....
۶۱.....	۵-۴-۱) باد.....
۶۱.....	۵-۱) منابع آب شهریار.....
۶۴.....	۶-۱) مسیل (خشک رود).....
۶۶.....	جمع بندی و نتیجه گیری جغرافیای طبیعی شهریار.....
	۲) جغرافیای انسانی
۶۸.....	۱-۲) تقسیمات سیاسی.....
۶۸.....	۱-۱-۲) موقعیت جغرافیایی شهرستان شهریار.....
۷۰.....	۲-۱-۲) تقسیمات کشوری.....
۷۲.....	۳-۱-۲) تقسیمات ناحیه ای شهر شهریار.....
۷۴.....	۴-۱-۲) تقسیمات شهر مرکزی شهریار.....

- ۷۴..... (۵-۱-۲) تقسیمات محله ای ناحیه های هسته اصلی
- ۷۴..... اساس تقسیمات شهری به ناحیه - محله
- (۲-۲) جغرافیای تاریخی
- ۷۴..... (۱-۲-۲) تاریخچه شهرستان شهریار
- ۷۵..... (۲-۲-۲) وجه تسمیه شهریار
- ۷۵..... (۳-۲-۲) مراحل توسعه شهریار
- ۷۶..... (۴-۲-۲) تاریخچه شهری شهریار و توسعه آن
- ۷۸..... (۳-۲) تحولات جمعیت شهرستان شهریار طی دهه های گذشته
- ۷۹..... ساخت سنی جمعیت
- ۸۰..... (۱-۳-۲) جمعیت
- ۸۳..... تعامل میان شهرها برای اشتغال
- ۸۴..... (۱-۴-۲) ویژگیهای اجتماعی و اقتصادی
- ۸۷..... (۲-۴-۲) ضریب مکانی فعالیت ها در شهریار
- ۸۸..... (۳-۴-۲) شاغل - بیکار
- ۹۰..... (۵-۲) بافت محلات و محدوده های مختلف شهر
- ۹۱..... (۶-۲) ساخت اکولوژیکی شهر
- ۹۲..... (۷-۲) نظام استقرار کانون های شهری
- ۹۲..... پراکنش کانون های شهری در بستر طبیعی و مصنوع
- ۹۳..... (۸-۲) وضعیت ساختاری شهر

۹۶.....	جمع بندی و نتیجه گیری جغرافیای انسانی شهریار.....
---------	---

فصل چهارم : ارزیابی مقدماتی طرح باغ ویلا وباغشهر

۱۰۱.....	کاربری عمومی در شهریار
۱۰۶.....	ساخت محیط مصنوع
۱۰۶.....	ساختار محیط مصنوع شهریار
۱۰۷.....	بررسی اثرات مادر شهر تهران بر شهریار
۱۱۱.....	گرایش های توسعه در شهریار
۱۱۴.....	معرفی طرح باغ ویلا
۱۱۶.....	طرح احداث باغستانها
۱۲۲.....	نتایج حاصل از پرسشنامه
۱۲۲.....	موانع حفظ باغات.....

فصل پنجم : جمع بندی و نتیجه گیری

۱۳۱.....	تحلیل اطلاعات با استفاده از مدل (SWOT)
۱۳۴.....	نتایج حاصله از جدول SWOT
۱۳۴.....	آزمون فرضیات
۱۳۶.....	ارائه پیشنهادات
۱۴۱.....	منابع
۱۴۹.....	پیوست ها

- جدول شماره ۱: ایستگاه های هواشناسی موجود در شهر شهریار ۵۷
- جدول شماره ۲: عوامل اصلی پنجگانه دما در شهریار ۵۷
- جدول شماره ۳: وضعیت سالانه پارامترهای رطوبت در شهر شهریار ۵۸
- جدول شماره ۴: وضعیت بارندگی در شهر شهریار در طول سال ۵۸
- جدول شماره ۵: پراکنشی بارش در فصول مختلف در شهریار ۵۹
- جدول شماره ۶: جدول طاق بندی اقلیمی دما رتن ۶۰
- جدول شماره ۷: جهت، سرعت و درجه بادهای غالب و آرام در شهر شهریار ۶۱
- جدول شماره ۸: مشخصات شبکه آبرسانه شهریار ۶۳
- جدول شماره ۹: درصد حجم بهره برداری از منابع آب ۶۳
- زیر زمین جهت مصارف کشاورزی در شهرستان شهریار ۶۴
- جدول شماره ۱۰: توزیع سنی جمعیت شهر ۶۴
- شهریار در گروه های بزرگ سنی ۱۳۸۵ ۷۹
- جدول شماره ۱۱: نرخ رشد جمعیت شهریار از ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ ۸۰
- جدول شماره ۱۲: جمعیت شهریار در سرشماری های متوالی ۸۲
- جدول شماره ۱۳: تراکم های جمعیتی در شهریار ۸۳

جدول شماره ۱۴: جمعیت شهریار در سال ۱۳۸۵ و

پیش بینی جمعیت براساس سه گزینه (در سال ۱۴۰۵)..... ۸۳

جدول شماره ۱۵: نسبت خوابگاهی در شهریار در سال ۱۳۸۵..... ۸۴

جدول شماره ۱۶: توزیع واحدهای فعالیت شهریار

در سال ۱۳۸۱ به تفکیک بخش های سه گانه..... ۸۵

جدول شماره ۷: سهم شهریار از جمعیت ،

واحدهای فعالیت و مشاغل کارگاهی حوزه در سال ۱۳۸۱..... ۸۶

جدول شماره ۱۸: سهم شهریار از جمعیت ،

تعداد واحد و مشاغل کارگاهی استان تهران در سال ۱۳۸۱..... ۸۷

جدول شماره ۱۹: مقایسه شاخصهای اقتصادی

نیروی انسانی شهریار در سالهای ۷۵ و ۸۵..... ۸۸

جدول شماره ۲۰: نسبت بافت پر به محدوده قانونی در شهریار..... ۹۶

جدول شماره ۲۱: سطح و سرانه کاربریهای مختلف شهر شهریار..... ۱۰۱

جدول شماره ۲۲: نمونه فرم مکانیابی باغستان..... ۱۲۰

جدول شماره ۲۳: تحلیل (SWOT) وضعیت موجود شهریار..... ۱۳۳

- نقشه شماره ۱ : نقشه توپوگرافی شهریار ۵۳
- نقشه شماره ۲ : تحلیل ساختار محیط طبیعی شهریار ۶۵
- نقشه شماره ۳ : تقسیمات سیاسی استان تهران ۶۹
- نقشه شماره ۴ : نقشه همسایگان سیاسی شهرستان شهریار ۷۰
- نقشه شماره ۵ : نقشه تقسیمات ناحیه ای شهریار ۷۳
- نقشه شماره ۶ : نقشه تحلیل بافت از نظر منشأ شکل گیری ۹۵
- نقشه شماره ۷ : نقشه کاربری بافت راضی زراعی شهریار ۱۰۵
- نقشه شماره ۸ : نقشه شبکه ارتباطی استان تهران ۱۰۹
- نقشه شماره ۹ : نقشه پهنه های در خطر سیل کاربری در شهریار ۱۱۳
- نقشه شماره ۱۰ : ساختار عملکردی پیشنهادی شهر ۱۳۱